

Svensk film i utlandet : några ord om exportmöjligheterna för vår filmindustri och om en svensk filmsuccés i London

Stockholm
1919

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

FILM

70E

Bf.

1919

Kungl. biblioteket

0 0000 000056298

Seater
Biograf
(Bv)
o
1919

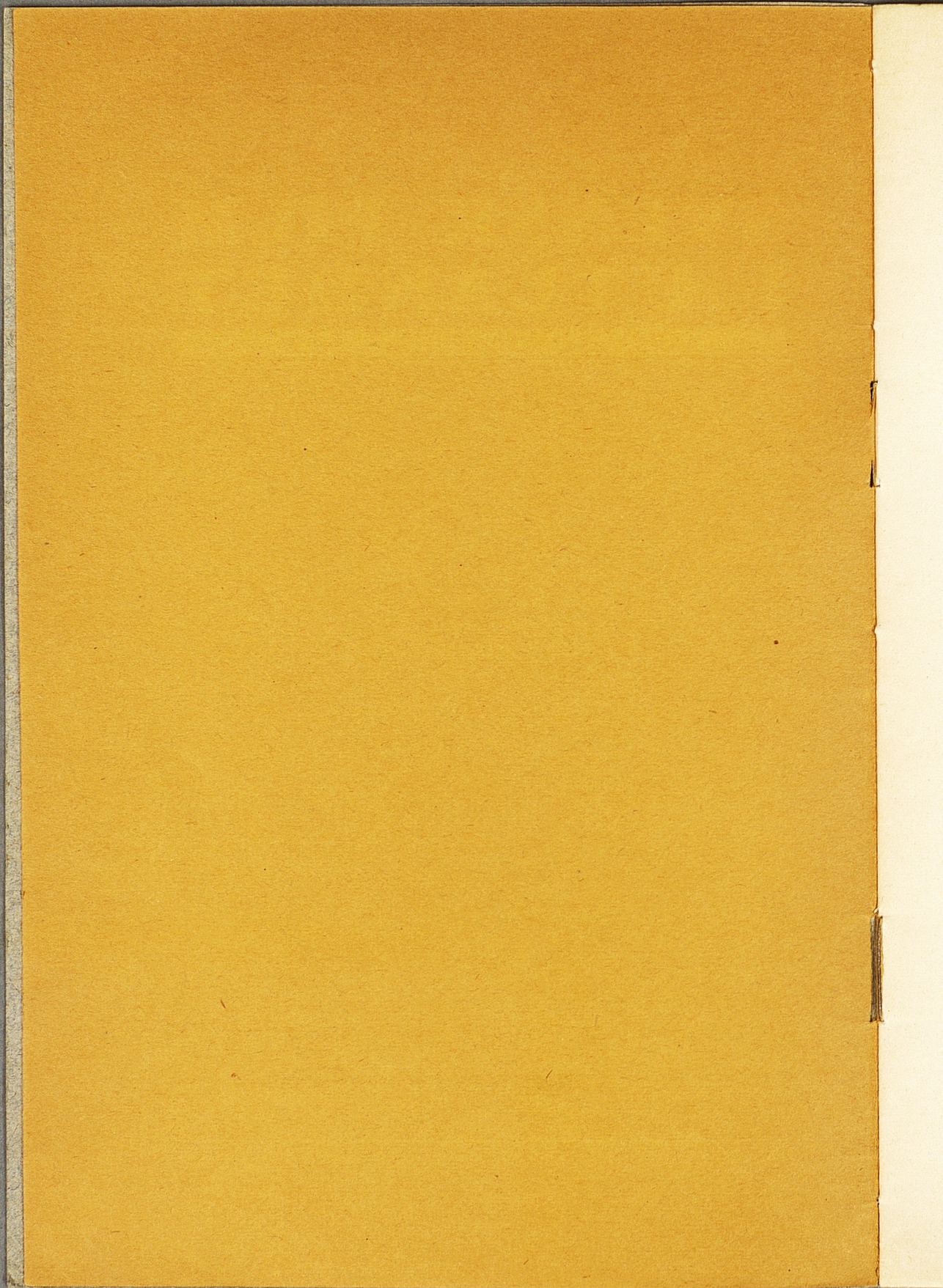
SVENSK FILM I UTLANDET

NÅGRA ORD OM EXPORT-
MÖJLIGHETERNA FÖR VÅR
FILMINDUSTRI OCH OM EN
SVENSK FILMSUCCÈS I LONDON

STOCKHOLM 1919 - AKTIEBOLAGET SKANDINAVISKA TRYCKERIET

Stockholm, Oktober 1919

A K T I E B O L A G E T
SVENSKA BIOGRAFTEATERN

○
AKTIEBOLAGET
SKANDINAVISKA TRYCKERIET
STOCKHOLM 1919

FILMEN SOM PROPAGANDAMEDEL

När under de otaliga diskussionerna i olika slags "biograf-frågor" filmen blivit synad och granskad ur vitt skilda synpunkter, har man i allmänhet förbisett en av dess starkaste egenskaper, nämligen den makt den besitter som *propagandamedel*. I andra länder har man för länge sedan fått denna sak klar för sig och man har också i stor utsträckning tagit filmen i bruk för agitation, såväl i politiskt som andra avseenden.

Till belysande av detta sakförhållande kan man inskränka sig till att erinra om den roll, som filmen spelat i världskriget. Till de stridande arméerna, vid förläggningarna bakom fronten, till och med i skyttegravarna har filmen kommit som en med längtan motsedd förströelse, som en stimulans och ett angenämt avbrott i den vardagligt tunga och enformiga tjänsten, stundom med hälsningar från hemmet i form av hembygdsbilder. Men i långt större utsträckning har den tagits i anspråk för att påverka den civila befolkningen i de krigförande länderna. Genom att återgiva stridsscener, lägerliv, parader har den höjt modet hos de klenmodiga, livat intresset för soldaterna i fält, direkt agiterat för "kärleksgåvor" till dessa, för understödjande av Röda kors-verksamheten eller för de många krigslänen.

Filmen har varit en mäktig faktor till höjande av den patriotiska stämningen.

Och förvisso äger intet annat propagandamedel samma effektivitet som filmen. Den talar klart och rakt på sak till det mänskliga sinnet. Den tvingar sig på oss. Vi kunna icke, som

när vi läsa en tidning, kasta undan den efter att ha ögnat igenom rubrikerna. Och filmen är aldrig svår att förstå. Den levande bildens språk är detsamma över hela jorden — det är internationellt, ett världsspråk, och det kan icke misstolkas, vore det så i den minsta håla i det avlägsnaste av länder. Intet medel, som människor ha att meddela sig på med varandra, är uttrycksfullare, klarare, tydligare, lättfattligare än filmen.

Eller som Ludendorff säger i "Mina minnen från kriget", del I, sidan 400, under rubriken "Propagandan":

"Bild och film ävensom grafiska framställningar i form av anslag verka mera direkt och koncist än det skrivna ordet och hava också därför större inflytande på den stora massan".

"Den stora massan" — det är praktiskt taget hela mänskligheten. Ty det är icke bara detta, att filmens språk är lättfattligare, klarare och tydligare än något annat — den talar också till en publik, som är varje annan överlägsen i antal. Filmen följer icke bara de stora stråkvägarna. Filmen har blivit bofast i världsstäderna, men den är en lika kär gäst i byarna. Den skattas i de gamla kulturländerna lika högt som i de svartas världsdel. Till alla jordens länder kommer filmen, och överallt och inför skaror, som näppeligen kunna räknas, bär den vittnesbörd om det land, från vilket den utgått.

Man kan skilja på två slags propagandafilmer, den direkta och den indirekta. Det finns filmer, som inspelats i ett påtagligt agitatoriskt syfte och vilka också framträda som sådana, t. ex. de nyss berörda krigsfilmerna och de agitationsfilmer, som åtminstone i Amerika och som vi tro även i Tyskland, förekommit vid politiska val. Å andra sidan ha vi filmer, som genom att framställa vissa förhållanden i en sympatisk dager medvetet eller omedvetet påverka åskådaren i en bestämd riktning.

I ett målmedvetet arbete för att sprida ökad kännedom om vårt land i andra länder borde filmen ha en given plats. Ett beaktansvärt exempel på filmpropaganda i nationellt-ekonomiskt syfte föreligger vid holländska veckan i Stockholm. Vilken av de två antydda formerna, som skulle vara den lämpligaste, kan här lämnas därhän — det ena goda behöver ju icke utesluta det andra, och det verksammaste sättet vore väl att gå fram på båda linjerna. Nu, när efter kriget konkurrensen på världsmarknaden helt visst blir hårdare än någonsin,

skulle det väl icke vara ur vägen att söka filmen som hjälp och stöd. Men därav har ännu intet avhörts från institutio-
ner och firmor, vilka borde ha intresse härav.

Den svenska filmen väntar emellertid icke på att den skall bli kallad. Den tar själv initiativet. Den har redan gått ut i världen för att vittna om Sverge. Genom det samarbete på utlandet, som grundlagts genom föreningen mellan de båda ledande svenska filmindustriföretagen — *Svenska Bio* och *Skandiafilm*, som de i dagligt tal kallas — har otvivelaktigt en ny epok inletts för svensk kulturinsats i världen. I motsats till grannländerna har Sverge, tack vare fri biografnäring, kunnat uppamma en högklassig litterär filmproduktion, vars värde den nu ingångna säsongen på nytt dokumenterar i sådana verk som "Herr Arnes pengar", "Synnöve Solbakken", "Klostret i Sendomir", "Karin Ingmarsdotter", "Thora van Deken", "Ett farligt frieri", "Öfolket", "Hans nåds testamente", "Dunungen" m. fl. Nyssnämnda samarbete och den kapitalstyrka, varpå det är baserat, äro ägnade att förskaffa den svenska filmen ett ordnat insteg på den utländska marknaden, och betydelsen härav kan näppeligen överskattas. Från de vita dukarna runt om i världen hämta dagligen miljoner och åter miljoner ur de olika folkens alla lager och klasser de intryck, som i våra dagar äro de ojämförligt mest bestämmande för deras totaluppfattning av andra folks kulturella ståndpunkt och materiella möjligheter.

BETYDELSEN AV EN SVENSK FILMEXPORT

Den svenska filmkonsten är icke gammal, men den har redan skapat sig ett namn långt utanför våra gränser. Den är personlig och ursprunglig och den är upptimrad med kärlek och konstnärlig ansvarskänsla. De motiv, på vilka den bygger, äro icke, såsom fallet i stor utsträckning är med de amerikanska filmerna, banala societetshistorier, utan ämnena äro hämtade ur en egenartad nationell grund. I den tekniska framställningen har kanske icke hittills den fulländning upprättats, som utmärkt en del utländska filmer, men sedan nu A.-B. Svenska Biografteatern efter krigets slut fått in fullt förstklassig råmateriel och de modernaste apparater, komma bolagets kopior att kunna upptaga tävlan med vilka utländska som helst.

Svenska Biografteaterns filmer ha redan fått fast fot i flera länder. Senast har den engelska aversionen mot all annan film än den inhemska och den amerikanska brutits genom framförandet i London av "Sången om den eldröda blomman". Redan dessförinnan fanns en god och givande marknad i åtskilliga andra länder såsom Frankrike och Sydamerika, i Italien och Spanien vinner Svenska Biografteaterns produktion alltmera terräng, och i Förenta Staterna lanceras just nu fyra av Svenska Biografteaterns förnämsta inspelningar, "Berg Eyvind", "Terje Vigen", "Sången om den eldröda blomman" och "Ingmarssönerna". Tyskland och Ryssland äro ju ännu av skilda orsaker stängda, men när förhållandena i dessa båda länder stadga sig, vänta där vidsträckta verksamhetsfält.

Det skulle icke behöva framhållas, att en svensk filmexport är vida mer än ett privat affärsföretag. Det är en betydelse-

full nationell gärning. Den svenska filmen sprider i största möjliga utsträckning kännedom om vårt land, vår kultur, vårt folk, våra andliga och materiella resurser. Den fäster uppmärksamheten vid oss, den väcker intresse och sympati för oss, och därigenom blir den ett medel till knytande av kulturella och ekonomiska förbindelser. Filmen är en pionjär, som luckrar den mark, som sedan skall bearbetas av vetenskapsmannen, skriftställaren, konstnären, industri- och affärsmannen. Där filmen har plöjt, går det sedan oändligt lättare att så och — skörda.

Förutom det indirekta gagn, som den svenska filmen kan göra oss i utlandet, är det uppenbart, att en filmexport i stort skulle tillföra vårt land avsevärda direkta ekonomiska fördelar genom de belopp, som skulle inflyta i landet och den arbetsförtjänst, som industrien skulle bereda en stor personal. Det är bekant, att den amerikanska filmen intager den tredje platsen av Förenta Staternas exportartiklar. Med detta exempel för ögonen ligger det i öppen dag, vilka möjligheter en så kvalitativt högt stående filmproduktion som den svenska sitter inne med för att bli en betydande faktor i vårt ekonomiska liv.

Vägen för den svenska filmindustrin ligger ljus och öppen, och allt lovar gott för en omfattande och lönande export. Vår filmindustri har nu trampat ut barnskorna och den kan taga hand om sig själv, om den blott får arbeta i lugn och ro och utan att störande sidoinflytelser få göra sig gällande. Det vore beklagligt, om nu, när vi hålla på att skapa en ny stor export, förutsättningarna för densamma skulle ryckas undan. För att kunna utveckla sig till en verklig storindustri måste den svenska filmen ha de svenska biograferna att bygga på som en fast grund. Om denna grund genom kommunalisering, socialisering eller på annat sätt försvagas eller undermineras, är det fara för handen att hela byggnaden faller samman.

SÅNGEN OM DEN ELDRÖDA BLOMMAN I LONDON

Framförandet i London av "Sången om den eldröda blomman" — på engelska "The Flame of Life" — torde kunna betraktas som ett genombrott i engelsk filmuppfattning. Vi ha redan antytt, att den engelska smaken hittills känt sig fullt tillfredsställd med vad det egna landet och Amerika skänkt den i filmväg. Filmens gestalter skulle tillhöra de övre tio tusen eller detektivromanen och handlingen skulle vara så beskaffad, att de båda älskande efter många om och men och en hel del besvärligheter till sist skulle få varandra. Nu ha engelsmännen fått se något annat, och det nya har slagit fullständigt igenom. Ty det är att märka, att "Sången om den eldröda blomman" blev en stor och lysande succés.

På inbjudan av den firma, Western Import, som förvärvat filmen för England, visades den i augusti på en av Londons större biografteatrar inför en fulltalig publik, till större delen bestående av biografmän och pressrepresentanter, alltså en synnerligen kritiskt anlagd församling. Framgången blev fullständig. Redan från början var intresset levande och mottagandet efter sista bilden betecknas som entusiastiskt.

Den gripande verkan, som filmen gjorde på åskådarna, återspeglas i tidningarnas, såväl de dagliga som fackpressens, uttalanden. Från alla håll erkännes oförbehållsamt, att man här står inför ett fullödigt konstverk. A.-B. Svenska Biografteatern har ansett det vara av intresse att för en svensk publik framlägga uttrycken av den engelska pressopinionens varma uppskattning av "The Flame of Life" för att visa, hur genom en god film utlandets uppmärksamhet fästes vid det land, där filmen inspelats.

Innan vi övergå till att återgiva dessa pressuttalanden, kan det förtjäna nämnas, att den utomordentligt gynnsamma kritiken väckte drottning Alexandras livliga intresse för filmen och att den kort därefter på hennes begäran visades på Marlborough House inför drottningen själv och andra medlemmar av den kungliga familjen. "The Flame of Life" har härigenom blivit påtryckt en kunglig hallstämpel, som alldeles särskilt i England är av den största betydelse för den fortsatta lyckosamma framgången hos den stora publiken.

Efter det mottagande "Sången om den eldröda blomman" rönt och sedan A.-B. Svenska Biografteatern i London öppnat eget avdelningskontor vid Warrour Street, den londonska filmgatan, där alla de stora filmfirmorna ha sina kontor, kan man med tillförsikt motse den framtida avsättningen av firmans produktion på det verksamhetsområde, för vilket Londonkontoret är avsett, nämligen England med kolonierna, Japan och Kina.

UR DE ENGELSKA TIDNINGARNAS OMDÖMEN

"The Cinema" skriver:

På samma sätt som man känner för sin käraste bok, som står på en helgad plats på bokhyllan, så bevarar man "Sången om den eldröda blomman" i minnet. Oklanderligt uppbyggd, iscensatt och inspelad med en hängivenhet och ett konstnärsskap, som sällan möter en från den vita duken, har den mycket av en Thomas Hardys frihet, en Victor Hugos styrka i sin karaktärsteckning.

Man får genast stämningen genom bilden av en av de stora solbelysta Norrlandsskogarna, där luften tycks bräddad med romantik, vemod och starka känslor. Lars Hansson, som spelar huvudrollen, är stortartad, han ger sig åt rollen utan minsta hänsyn till sig själv och uppfyller helt de fordringar på lidelse den ställer på honom. Han är präktig att se på. Greta Almroth inlägger en realism i sin framställning som man har svårt att göra klart för sig förr än man sett den; en sakta sänkning av huvudet, en skugga över dragen, som långsamt övergår till ett utbrott av tårar — allt besitter en konstnärlig värtalighet, som når högre än ord.

Efter Olovs möte med Kylikki gör han en färd utmed forsen på en stock, han är nu nämligen timmerflottare. Detta göres med märklig skicklighet, man sitter andlös och följer den smärta gestalten föras fram av strömmens vilda virvlar. Edith Erastoff spelar sin svåra uppgift med skicklig behärskning. Man kunde frukta att rollen skulle överdrivas vid ett tillfälle eller tas för lätt vid ett annat, men icke en falsk ton slås an från första scenen till den sista.

Interiörerna äro genomtänkta i minsta detalj. Folkscenerna, t. ex. vid forsfärden eller dansen, äro framställda med en i filmen oöverträffad överlägsenhet — måhända är intrycket beroende på att här en anmärkningsvärd frihet från regibestämmelser fått råda. Alltnog, det är omöjligt att räkna upp alla episoder, som framstå likt levande färgfläckar i en utomordentligt vacker tavla.

"Sången om den eldröda blomman" utgör prov på en hög standard inom filmkonsten och både Svenska Biografteatern och The Western Import, som förvärvat den, äro att lyckönska.

"Evening News" (16 augusti):

Av alla tecken att döma kommer nästa säsongs biografrepertoar att stå på en högre nivå än den gångna säsongen haft att bjuda på.

Framst bland de nya filmer som visats här står en film från Swedish Biograph (Svenska Biografteatern) kallad "The Flame of Life", som Western Import Company förvärvat. Här ha vi en god historia, vackra scenerier, en djärv och sensationell bragd av hjälten (Lars Hansson) och ett spel som gör att man sent skall glömma filmen. *Ingenting av vad den amerikanska filmproduktionen bjudit oss har överträffat denna film i fråga om genomtänkt handling och framställningssätt.*

Frånsett de spännande bilderna från forskarlarnas liv ger filmen en utmärkt skildring av folket, av starka gammalmans karaktärer som äro stolta över sina fäder och som inte förstå ungdomens nya sätt att se livet och leva det.

Timmerflottarelandet med dess skogar och vattenfall är bakgrunden till detta drama, som i mångt och mycket skiljer sig från de senaste årens filmprodukter. Det är först och främst den spännande forsfärden, då hjälten vågar sitt liv för att visa sitt hjärtas dam att han inte bara är en skrävelmakare, som besestrar publiken och håller dess intresse fångat intill filmens slut.

Filmen visades i torsdags kväll i Marlborough House inför drottning Alexandra, exkejsarinnan Marie och andra notabiliteter.

"The Kinematograph and Lantern Weekly" (14 augusti):

I och med förvärvet av "The Flame of Life" ha vederbörande (Western Import Company) visat att inte alla goda filmer komma från Amerika. Filmen i fråga bär nämligen överlägsenhetens stämpel (the hallmark of excellence) och den inbjudna publiken försummade inte att erkänna det.

Det är historien om hur en kvinnas kärlek kan förändra en mans karaktär och dess framställning bjuder oss på något av den bästa skådespelarekonst vi någonsin sett på den vita duken.

Det är ett starkt och gripande drama, med ett stänk av skratt här och där. Spelet är alltigenom påfallande gott. Som hjälten är Lars Hansson fullkomlig. Hans spel framför spegeln i kaféet, då han för första gången går till rätta med sig själv, är helt enkelt underbart i all sin styrka. Alla hans tankar återspeglar sig tydligt i hans ansikte.

Edith Erastoff gör också en duktig gestaltning åt Bessie (Kylikki) och de övriga rollinnehavarna stå på samma höga plan.

Fotograferingen är överlägsen och iscensättningen av allra högsta möjliga klass.

"Daily Mail" (11 augusti):

De filmer av utländskt ursprung som hittills förevisats i England besträva regeln att en film som vill skildra livet i ett land bör inspelas av landets egna förmågor och i äkta miljö. "Wounded Hearts" (en italiensk film) var en bild ur italienarens liv som ingen kalifornisk studio kan göra maken till, och på samma sätt är det med "The Flame of Life", en svensk film.

Filmen är kanske något för lång, men fotografering, regie och spel äro förstklassiga och handlingen utspelas i mycket vacker miljö. Lars Hansson gör en bra hjälte och Edith Erastoff är en sympatisk hjältinna.

"The Era" (13 augusti):

Handlingen utspelas mot bakgrunden av ett vackert landskap med härliga skogar och praktfulla vattenfall.

Den stora poängen i stycket är Olovs färd utför den brusande och skummande forsen. Denna var beundransvärt utförd och charmant fotograferad och filmen mottogs med entusiasm av auditoriet.

"Films: The Cinema Trade Journal" (21 augusti):

Den föreställning en del folk har att det är bara Amerika som producerar goda filmer fick en svår knäck på Futurist Theatre i söndags, då "The Flame of Life" visades inför Birminghams biografägare. Filmen hade då redan vunnit gillande i London och t. o. m. på begäran av drottningen visats på Marlborough House. Filmen har utgått från Svenska Biografteaterns officin, och vi tveka inte ett ögonblick att säga

att den i fråga om lockande innehåll, fulländat spel, magnifika scenerier och syperb fotografering åtminstone är jämbördig med det bästa vi hittills sett av amerikansk filmkonst. Man kan inte se något som överträffar filmens vackra landskapsbilder, de praktfulla skogarna, de imponerande vattenfallen och de livsfarliga, brusande forsarna. Detta är bakgrunden till en verkligt intressant historia, på ett glänsande sätt berättad och fulländat framställd av skådespelarna och regissörerna.

Lars Hanssons gestaltning av den djärve och stolte hjälten är en märklig skådespelareprestation, inte blott som en karaktärsstudie utan för dess personliga dragningskraft och mänskliga bredd. Han har en värdig moitiée i Edith Erastoff, en skådespelerska av ovanlig charm och intelligens. Övriga roller, även de allra obetydligaste, äro besatta på ett sätt som bekräftar filmens konstnärliga värde. Fotograferingen är briljant i ordets vidaste bemärkelse och iscensättningen är verkställd med ovanlig smak. Forsfärden överträffar allting vi sett på film i fråga om verklig spänning. Den är rent av fascinerande, och i söndags framkallade den en åska av applåder från publiken, som under hela scenen suttit i andlös spänning.

"The Kinematograph and Lantern Weekly" (21 augusti):

Det intresse H. M:t drottning Alexandra hyser för filmen gjorde sig i torsdags påmint, då *"The Flame of Life"*, den underbara filmen från Svenska Biografteatern som i förra veckan rullades upp inför härvarande filmuppköpare, på hennes begäran förevisades på Marlborough House.

För ändamålet hade stora balsalen apterats till biografalong och smakfullt dekorerats. Sällan, om ens någonsin, har väl en biografduk omgärdats av så vackra blomsterdekorationer som här. Precis klockan 6 anlände drottningen med uppvaktning och föreställningen tog omedelbart sin början. Vid filmens slut lät H. M:t tillkalla mr Stewart (den hovfunktionär som haft arrangemangen om hand) och tackade honom för den utmärkta tillställningen, samtidigt uttryckande sin stora förtjusning över filmen.

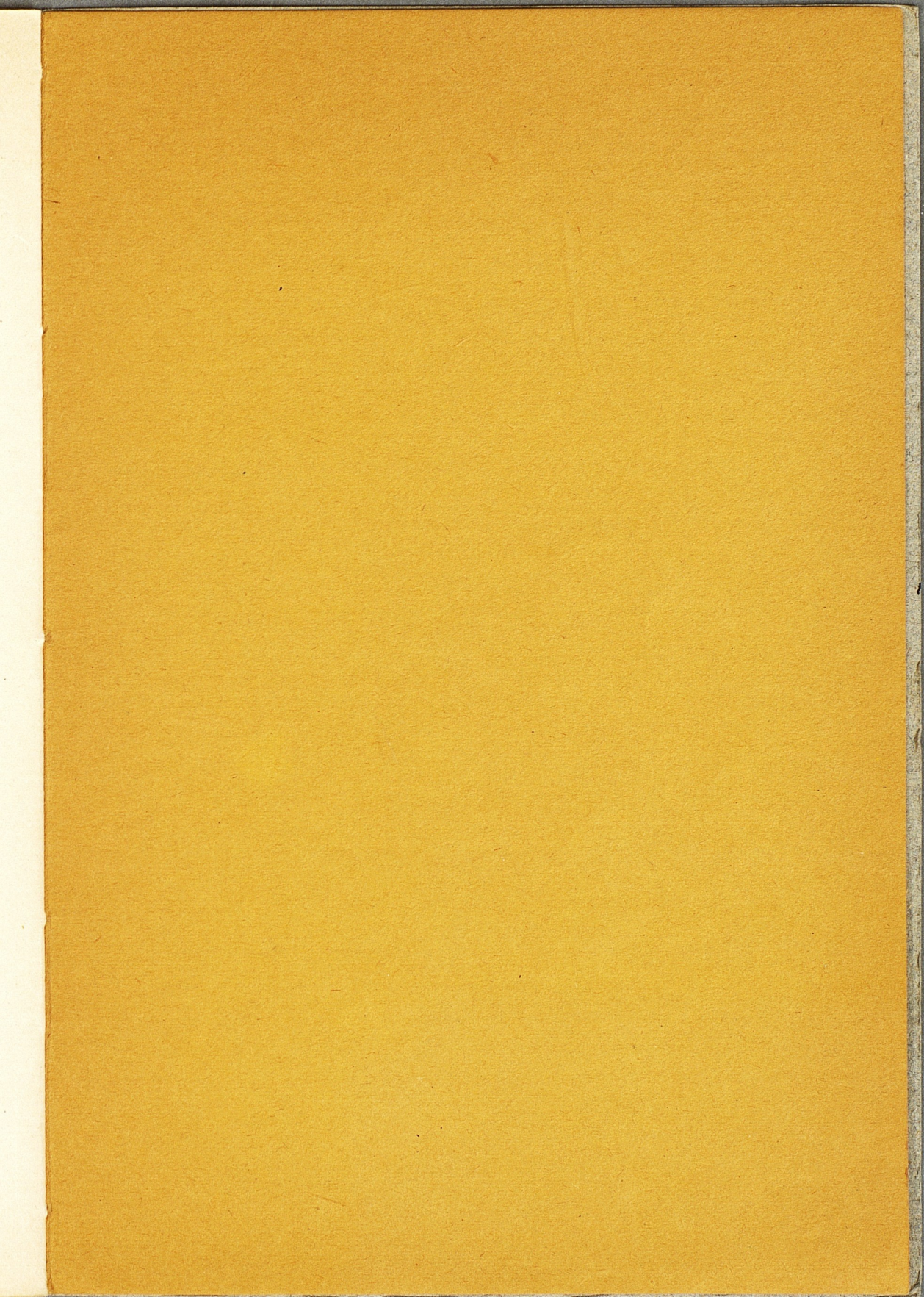
Filmverket i fråga har utförligt omnämnts i dessa spalter och det torde vara obehövt att säga mera än att den exklusiva publik som nu gjorde dess bekantskap fick samma intryck av det som vi.

Edith Erastoff och Lars Hansson, filmens båda stjärnor, äro ännu rätt okända här i landet, men deras prestationer i *"The Flame of Life"* göra dem till förstarangsartister, och var och en som sett dem här motse utan tvivel deras nästa film med spänt intresse. Det faktum att *"The Flame of Life"* utvalts för föreställningen inför de kungliga bör utan tvivel uppfattas som en honnör för de artister som medverka däri. För hela den svenska filmindustrien bör det också vara ett glädjande tecken.

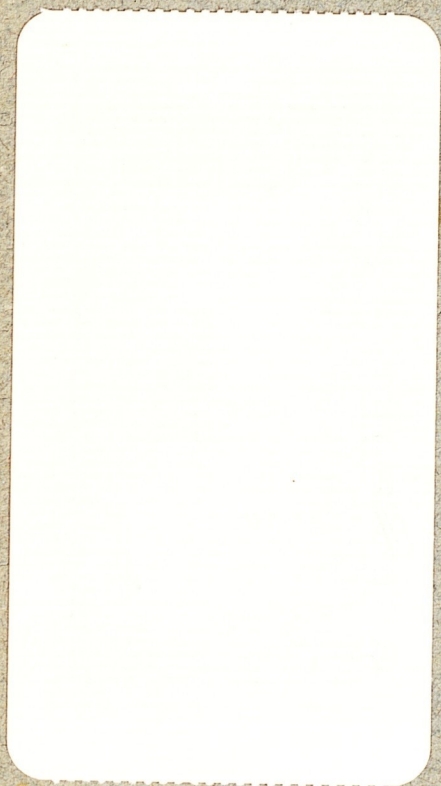
"The Bioscope" (21 augusti):

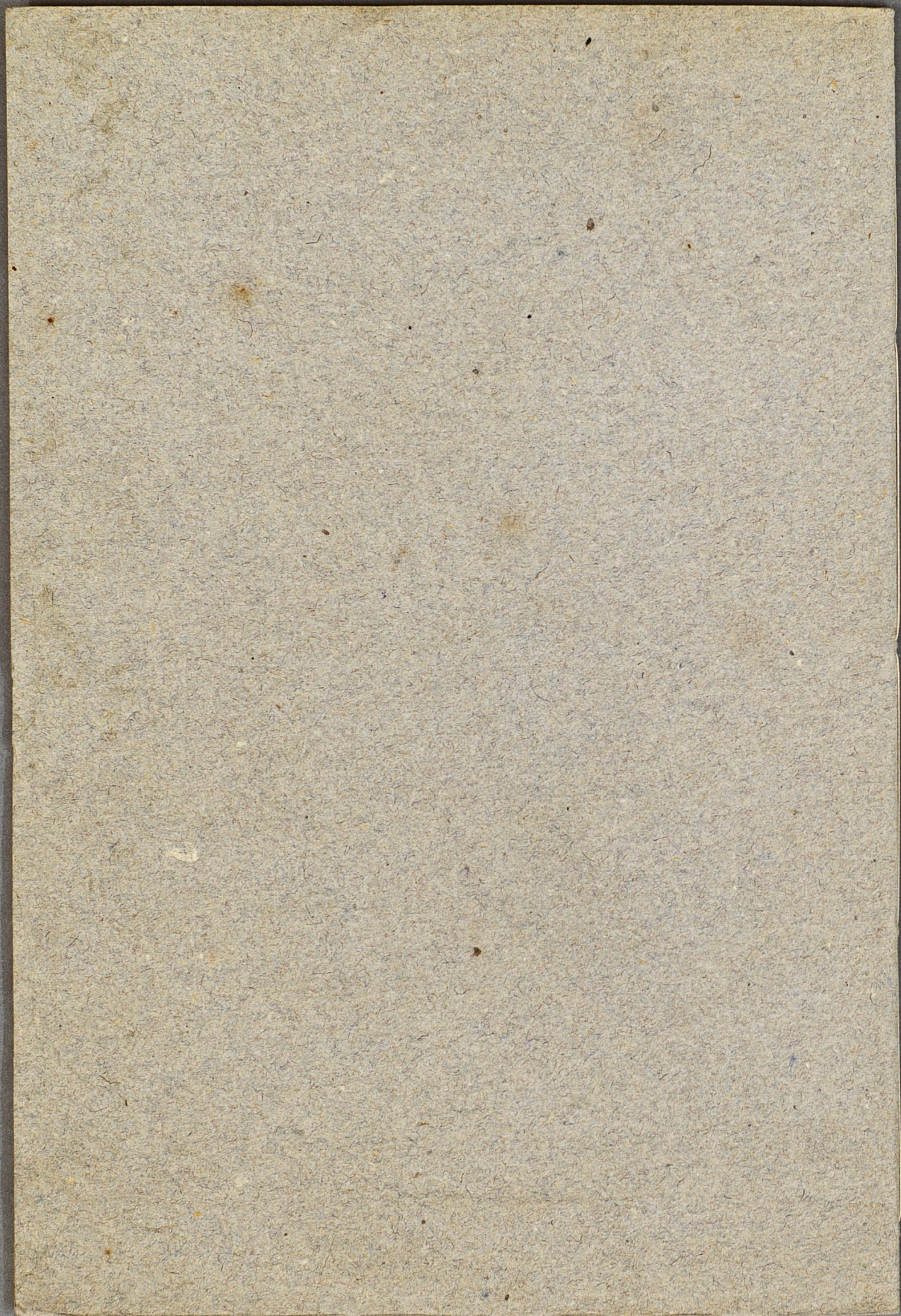
Det är inte att undra på att *"The Flame of Life"* blev föremål för en särskild förevisning på Marlborough inför Hennes majestät drottning Alexandra, prinsessan Victoria, prinsessan Mary och andra medlemmar av det kungliga huset. Såväl Svenska Biografteatern, som inspelat filmen, och Western Import Company, som förvärvat ensamrätten, äro att gratulera till det värdefulla filmverket och till det erkännande det redan vunnit.

www.books2ebooks.eu